

Lacerta

Geïllustreerd orgaan van de Nederlandse Vereniging van Terrariumhouders „Lacerta“, gewijd aan de Kennis der Kruipende Dieren (Herpetologie), Terrarium- en Insectariumkunde

Adres redactie en administratie: J. Th. ter Horst,
Vier Heemskinderenstraat 159 (hoek Moerweg), 's Gravenhage

Postrekening 461084

De jaargang loopt van October 1946 tot en met September 1947. Leden ontvangen het orgaan gratis. Losse abonnementen worden niet aangenomen. Lidmaatschap: f 9.50 per verenigingsjaar, te voldoen in termijnen.

spaanse zandlopers

door h. albers, amsterdam

Gedurende een tweetal jaren heb ik Spaanse zandlopers, *Psammodromus algirus* L., in mijn terrarium kunnen gadeslaan. De bak voor deze hagedissen was ingericht met grote stukken natuursteen, welke in rotsvorm op en over elkaar waren gelegd, daar tussen stonden enige vetplanten, welke weelderig om de rots heen-groelden. De bodemlaag bestond uit grof rivierzand met hier en daar enkele plekje bloempottengruis. Het geheel had iets tropisch en was artistiek van opzet.

ken aan een Scheltopoesik?) en met grotere en grove schubben bedekt dan bij de andere hagedissen. Hun achterpoten zijn langer dan hun voorpoten, wat hun goed van pas komt bij het springen. Want dat kunnen deze dieren buitengewoon goed. Ook hun tenen zijn langer dan gewoonlijk. Wat het klimmen betreft, doen zij niet onder voor onze Muurhagedissen. Met even veel gemak klimmen zij tegen een steile rotssteen op om dan van daaruit met een fikse sprong in de kap van het terrarium

Psammodromus algirus – Algerijnse zandloper. naar Bessiger

De Spaanse zandlopers zijn bruinachtig van kleur, het ♂ was aanmerkelijk donkerder dan het wijfje en ook had het mannelijk exemplaar enige mooie beige-bruine strepen over de rug. Hun lichaamsbouw verschilt nogal met die van hun soortgenoten.

Het lichaam is meer rolrond (wat doet den-

terecht te komen.

In hun voedselkeuze zijn ze gemakkelijk: meelwormen, rupsen, vliegen, vlinders, spinnen, kleine torretjes, ja zelfs kakkerlakken versmaden ze niet, hoewel zij deze laatste eerst geheel ontleden en daarna verorberen.

Regenwormen eten zij echter niet, dit heb

ik meerdere malen geprobeerd, doch zonder resultaat.

Hun winterslaap houden zij niet, zoals de andere hagedissen, onder de grond, maar op de meest ongewone plaatsen. Zo heeft het ♀ haar winterslaap doorgebracht in het water van het drinkbakje, waar zij als dood in lag. Toen ik haar er uit haalde, had zij de volgende dag dat plaatsje weer opgezocht. Ik heb haar toen maar stil laten liggen en het bleek haar niet geschaad te hebben. Het ♂ daarentegen was onder een steen gekropen en bracht daar de winter door.

Ook heb ik eieren van deze hagedissen gehad, welke kwistig door het terrarium waren gestrooid. Enkele lagen open en bloot op de rotssteen, andere weer vlak onder de oppervlakte van het zand. Het is mij echter niet gelukt hier jongen uit te krijgen.

De Spaanse zandloper is een gezellige bewoner onzer terraria en ik kan U alleszins deze dieren aanbevelen. U zult er veel plezier van beleven en zij verstaan zich ook best met soortgenoten. Niet alleen op zonnige dagen, maar de gehele zomer door zijn zij zeer levendig en vlug. Ook hebben ze een bepaalde voorliefde voor vaste plaatsjes in de bak en zo brachten

mijn dieren haast altijd de nacht door in de kap van mijn bak.

Ik hoop dat deze diertjes weer spoedig in de handel komen, en al zijn ze dan wel wat duurder dan de andere soorten, laat dit geen bezwaar zijn ze eens een plaatsje in uw terrarium te geven.

Opmerking van de Redactie:

Psammodromus algiris L., de Algerijnse zandloper, wordt in het Duits Kielechse genoemd. Kan een lengte bereiken van 27 cm, waarvan 19 cm is te rekenen voor de staart. Komt veel voor aan de Noord-Afrikaanse kust van Tunis tot Marokko, is te vinden in Portugal, Spanje en het Zuiden van Frankrijk. Het geluid dat zij in angst voortbrengen lijkt op een langgerekt „tji-tsih“.

Ps. hispanicus Fitz., de Spaanse zandloper, komt voor in Zuid-Frankrijk en in een gedeelte van Spanje. Dit diertje is veel kleiner, ongeveer 15 cm. Volgens Schreiber leeft zij in de vrije natuur ongeveer een jaar, in het terrarium wordt ze ouder.

Waarschijnlijk wordt in bovenstaand artikel dus de Algerijnse zandloper bedoeld. De weinige gegevens hebben inderdaad hierop betrekking, ofschoon de bedoelde soort indertijd als „Spaanse zandloper“ in de handel gebracht werd. Nageslagen werken: Brehm, Klingelhöffer en Krefft.

ENIGE PROEVEN MET *RANA TEMPORARIA*

door J. BOVENKERK, AMSTERDAM

Op 29 Maart 1946 viste ik uit een gat naast een sloot een in coitus zijnd paartje *Rana temporaria* L. (Bruine Kikvors). De verbintenis was zó hecht, dat ondanks zij tweemaal uit mijn tas wisten te wippen, het mannetje het vrouwtje met de voorpoten bleef omklemmen. Thuis zette ik deze twee-eenheid in een bak bij meerdere ordegenoten.

Zaterdag 30 Maart bleek van een ei-afzetting nog geen sprake te zijn, alleen de intensiteit bij het omklemmen scheen te zijn toegenomen, waardoor de buik van het vrouwtje sterk in omvang was toegenomen en zij meer dood dan levend zich zo nu en dan trachtte weg te slepen, waarbij het mannetje een knorrend gekwaak als protest deed horen. Mogelijk bleef de afzetting achterwege door de aanwezigheid van mensen, verandering van temperatuur en omstandigheden?

Zaterdagavond: Het buikje van het vrouwtje is gespannen als een luchtballon, terwijl zij steeds meer apathisch wordt. Nadat ik enige pogingen had aangewend om het ♂ te dwingen los te laten, wat slechts tot resultaat had, dat hij haar nog meer af-

snoerde, spoot ik haar onder de huid 0,1 cc extractum secale cornutum in, waarbij een even verhoogde vitaliteit viel waar te nemen, maar geen afzetting volgde. Na een half uur herhaalde ik bovengenoemde injectie, maar nu probeerde ik het intramusculair, ook deze mislukte en had slechts tot gevolg dat zij bijna bezweek, waarop ik het ♂ met geweld separeerde. Het ♀ bleef als voor dood liggen, met nu en dan een respiratie (ademhaling), waarbij de oculi en membrana tympani (trommelvlies) meededen.

Zondagmorgen 31 Maart: Toestand gelijk aan gisteren, waarop ik haar subcutaan (onder de huid) inspoot met 0,1 cc adrenaline 1 : 1000. Zij reageerde hierop met een zich moeizaam door de bak slepen, waarbij haar ademhaling en hartswerking merkbaar verbeterden. De buik was vrijwel van dezelfde omvang gebleven, waarop ik tot tweemaal probeerde haar door punctie verlichting te geven, wat zonder resultaat bleef. Op bovengenoemd vrouwtje had de moederkoorn dus weinig of geen invloed uitgeoefend op het ei-afzettingproces. Wel was de werking zichtbaar